

Så tycker de äldre om omsorgen 2018...

Socialstyrelsen har genomfört den nationella undersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* på ett jämförbart sätt årligen sedan 2013. Undersökningen riktar sig till alla personer 65 år och äldre som bor i ordinarie boende med stöd av hemtjänst eller bor på permanentt särskilt boende. I 2018 års undersökning fick 217 867 personer med äldreomsorg möjlighet att medverka. Av dessa svarade 56 procent (122 822 personer) på enkäten.

De flesta är nöjda

De flesta äldre uppger att de är nöjda med sin äldreomsorg. Men i jämförelser med tidigare år har andelen positiva svar minskat för nästan samtliga frågor. Det gäller främst de som bor hemma med stöd av hemtjänst. Däremot syns inte samma försämring när det gäller den enskildes självskattade hälsa, rörlighet, ångslan eller ensamhet. Fortfarande finns stora skillnader mellan olika kommuner, och mellan olika verksamheter inom en och samma kommun.

För att klassas som nöjd med sin omsorg i denna undersökning behöver den enskilde svarat att de är ganska eller mycket nöjda sammantaget med sin äldreomsorg. På nationell nivå uppger 81 procent av personer i särskilt boende att de är nöjda, för dem som bor hemma med stöd av hemtjänst är 88 procent nöjda. Det är en minskning med en procentenhet inom både hemtjänst och särskilt boende jämfört med föregående års undersökning. Den kommunen med lägst andel nöjda i särskilt boende har 58 procent medan kommunen med högst andel nöjda har 100 procent.

Personalen förlorar förtroende

I årets resultat syns en försämring för nästintill samtliga frågor när de gäller dem som bor hemma med stöd av hemtjänst. Frågan som har försämrats sig mest med drygt tre procentenheter under de senaste fyra åren är om personalen meddelar förändringar i förväg.

Resultaten på frågan om förtroende för personalen har minskat med drygt två procentenheter under samma period. Där syns den största försämringen inom de som svarar att de har förtroende för alla i personalen, vilket har försämrats med mer än två procentenheter från föregående år. Resultatet på frågan om det är lätt att vid behov få kontakt med hemtjänstpersonal har minskat kontinuerligt med två procentenheter under de senaste fyra åren, den största försämringen har skett mellan föregående och årets undersökning. För dem som bor på särskilt boende syns ett liknande resultat, då resultatet på frågan om det vid behov är lätt att få träffa läkare har minskat med drygt tre procentenheter under de senaste fyra åren. Även resultatet på frågan om det vid behov är lätt att få träffa omsorgspersonal eller sjuksköterska har försämrats med drygt två procentenheter respektive lite mer än en procentenhet under samma period på särskilt boende.

Andel (%) personer som bor hemma med stöd av hemtjänst och som har svarat positivt på respektive fråga, mellan åren 2015–2018.

Tabell 1. Fråga	2015	2016	2017	2018
Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar?	69	69	68	67
Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?	91	91	91	90
Brukar personalen komma på avtalad tid?	86	86	85	84
Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer?	61	61	61	60
Hur tycker du att personalen utför sina arbetsuppgifter?	87	87	87	86
Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov?	79	78	79	77

För Ljusdals kommun gäller bl.a följande:

Av de personer som har sin placering på särskilt boende uppger 56% att de har lätta problem med ängslan, oro eller ångest och 16 % stora problem.

På frågan :Är det trivsamt i de gemensamma utrymmena? Svarar 45 % att de är delvis nöjda och 14 % att de är missnöjda med lokalerna. **Över hälften är alltså inte nöjda med lokalerna.** Bara hälften av de boende är nöjda med utemiljön.

Knappt hälften av de boende anser att måltiderna är en trevlig stund på dagen och nästan 40 % anger att de inte uppskattar matstunden.

På frågan om personalen i god tid meddelar tillfälliga förändringar är svaret ibland eller nej från över 60 % av de boende. På frågan om man har förtroende för personalen är det bara 61 % som uppger att de har fullt förtroende för personalen och ca 30 % har förtroende för vissa...

När det gäller aktiviteter är det bara en tredjedel som är nöjda medan lika många är missnöjda.

Inom gruppen personer med hemtjänst kan följande poängteras: Ca 60 % av kunderna anger att de inte har några besvär av ängslan eller ångest. Det är ungefär lika mellan privat och kommunal omsorg. Huvudparten av målgruppen utgörs av ensamhushåll = (77 – 85 %).

På frågan: *Fick du välja utförare av hemtjänst* svarar **över 90% av Adderas kunder ja** på frågan medan svaren från kommunens hemtjänstkunder i Färila, Järvsö och Ljusdal varierar mellan 68 och 78 procent...

Allmänt så känner man stort förtroende för personalen som kommer hem till dem. Uppemot 90% anger att personalen kommer på avtalad tid och att de vanligen har tillräckligt med tid för att utföra sina sysslor.

Notabelt är att hemtjänsten i Järvsö ligger något lägre än de övriga när det gäller nöjdhet. Kanske något att beakta för de ansvariga...

Sammanställning och kommentarer utförda av

Jan Nilsson
PRO Ljusdal

2018-10-19